

Motion till riksdagen

1988/89:Jo755

av Kenth Skårvik och Leif Olsson (båda fp)

Skogsvårdslagen och naturhänsynen

Skydd av stigar och kulturminnen

Före basvägarnas tid
och innan grusmaskinerna,
då slingrade sig stigarna
kors och tvärs på åsen
och vi kände dem alla
och nämnde dem vid namn.
På kartan,
som vi hade utbredd ini oss,
fanns alla vägmärken.

— — —

Gå lisstigen, sa vi,
tvärs över linjan,
gå sida om gropen åt Källsbodahället,
gå ändes Norrhusstigen, gå halvvägs till Mo,
gå hitom och gå bortom,
gå strax ovanför
med den allra minsta hinken.

Så talade vi stigarnas språk med varandra
och alla som hörde hemma förstod
och visste kantareller
och kastvedtravar
och ruggarna med mjölke,
som fjunade och brann
bland stubbarna på fallen.

— — —

Sen blev det som det blev.

— — —

Så skriver Elsie Johansson om barndomslandet i boken "Gå i mitt gräs". Skildringen av stigarna i det uppländska skogslandet rör vid många strängar. Stigarnas nätverk fanns där, men också i övriga skogssverige. Det är lätt att känna igen verkligheten, som den såg ut på 30- och 40-talets svenska landsbygd.

Långt innan det vi kallar för vägväsen fanns till, var stigarna. I vår del av landet torde de flesta av stigarna gå tillbaka till 17—1800-talets befolknings-

ökning, där ett otaligt antal tegar bröts i skogsbygderna: torp- och backstugor sattes upp efter den tidens kunskap eller blev till utgrävning i marken med jordtäckning runt om.

I dag håller vi med tillgång till allsköns teknik i kombination med hårda krav på rationellt och lönsamt skogsbruk att utplåna stigarna. Hygge efter hygge visar med alltför få undantag upp samma bild: där en stig funnits finns bara avfall från avverkningen, eller vad värre är, djupa spår efter skogsmaskiner som använt stigen som basväg eller som riktning i terrängen.

Skogsvårdslagen, § 21, talar om skogsbrukets ansvar för naturmiljön. Markberedning och plantering får inte utföras på stigar som är nyttjade eller av kulturhistoriskt intresse. Där talas också om att stigar skall rensas från röjnings- och avverkningsavfall. Skogstransporter skall undvikas. Körskador skall lagas etc.

När det gäller floran talar lagen om att varsamhet skall iakttas så att flora- och faunalokaler, träd och annan vegetation av intresse inte skall skadas.

Ur allmän laglydningssynpunkt är detta inte minst viktigt: hur skall allmänheten förmås skydda floran, t.ex. fridlysta växter, när samma skydd som lagen ger dem mot allmänheten, inte har samma status vid en skogsavverkning?

Lagen anger också att varsamhet skall iakttas i närheten av fornlämningar och andra kulturminnen. Skogsplantering skall undvikas. Vid alltför många torpruiner växer i dag planterad granskog, undantag finns men de är inte många.

Den svenska skogen ger underlag för arbete och inkomster åt hundratusentals människor och ger ett stort exportnetto åt landet. Utan skogen och dess näringar skulle vi vara ett mycket fattigare Sverige. Under virkessäsongen 1986/87 avverkades totalt 66,5 milj. kubikmeter skog i landet — vilket inte på långt när svarade mot tillväxten.

I kalkylerna hos framförallt det stats- och bolagsägda skogsbruket borde vägas in varsamhet mot kulturminnen, vare sig dessa utgörs av stigar, torpruiner eller sällsynta växter. Vi menar, inte minst mot bakgrund av den skogligen tillväxten, att skogsbruk och skogsvård måste ta ett totalt ansvar för naturmiljön, i skogsvårdslagens anda.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skydd av stigar och kulturminnen,
2. att riksdagen hos regeringen begär en kartläggning av hur skogsvårdslagen tillämpas vad gäller naturvårdshänsyn,
3. att riksdagen hos regeringen begär att domänverket och skogsföretag inom näringsliv och samhälle snarast uppmärksammas på skogsvårdslagens lydelse avseende naturvårdshänsyn.

Stockholm den 20 januari 1989

Kenth Skårvik (fp)

Leif Olsson (fp)